

поступово і цілеспрямовано змінювати національне законодавство для потреб майбутніх позитивних змін.

Отже, для переходу України на інноваційний шлях розвитку потрібно підвищити інноваційну активність національної промисловості, пристосувати науково-дослідний комплекс до умов ринкового господарства, підсилити взаємодію державного і приватного секторів. Цей перехід повинен бути виваженим і базуватися на створенні власної моделі інноваційного розвитку.

Література

1. Кузьмін О.Є. Інвестиційна та інноваційна діяльність : монографія / О.Є. Кузьмін, С.В. Князь, Н.В. Тувакова, А.Я. Кузнєцова / за ред. проф., д-ра екон. наук О.Є. Кузьміна. – Л. : Изд-во ЛБІ НБУ, 2003. – 233 с.
2. Макогон Ю. Розвиток національного ринку інновацій / Ю. Макогон, Т. Медведкін // Наука та інновації. – К., 2009. – Вип. 4. – С. 81-83.
3. Якубовський М. Науково-інноваційне забезпечення модернізації української промисловості // Наука та інновації. – К., 2009. – Вип. 4. – С. 83-84.
4. Кожевіна Н. Проблеми та негативні тенденції інноваційного розвитку економіки України / Н. Кожевіна, В. Яремій // Наука та інновації. – К., 2009. – Вип. 4. – С. 87-88.
5. Наукова та інноваційна діяльність Львівщини // Статистичний зб. Держкомстат. України. – Львів : Головне управління статистики у Львівській області, 2008. – 112 с.

Сымак А.В., Ткачов Р.В., Крочак М.М., Грыцык В.В. Анализ показателей инновационной деятельности Львовской области

Формирование и реализация государственной инновационной политики, направленной на оказание экономической системе Украины инновационной ориентации, требует новых подходов, базирующихся на учете специфических черт инновационно-ориентированной экономики. Рассмотрены и исследуются особенности инновационной политики государства, проанализирован уровень инновационной деятельности предприятий западного региона на современном этапе развития национальной экономики.

Ключевые слова: инновации, инновационная деятельность, региональная политика, иностранные инвестиции, промышленные предприятия.

Symak A.V., Tkachov R.V., Krochak M.M., Hrytsyk V.V. Analysis of indicators of innovation activities Lviv region

Development and implementation of innovation policy, aimed at providing economic system of Ukraine innovation orientation, requires new approaches based on consideration of specific features of innovation-oriented economies. In this article reviewed and peculiarities of innovation policy, analyzed the level of innovation activity of enterprises of the western region at the present stage of development of national economy.

Keywords: innovation, innovation activity, regional policy, foreign investment, industrial enterprises.

УДК 330.101.316.422

Ст. викл. П.В. Скотний, канд. екон. наук –
Дрогобицький ДПУ ім. Івана Франка

КРЕАТИВИ МЕТОДОЛОГІЧНОГО ІНДИВІДУАЛІЗМУ В ПЕРСПЕКТИВАХ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Досліджено проблему методологічного індивідуалізму, фундаментального принципу не лише в пізнанні економіки, а й всіх суспільних наук. Методологічний індивідуалізм – це теоретична конструкція, котра відкриває шлях до адекватного переосмислення новітніх соціоекономічних та суспільно-політичних явищ і трансформацій. Методологічний індивідуалізм виходить з того, що не лише на початку, а й сис-

темотвірним і водночас креативним ядром суспільної взаємозалежності є людина, яка постає безпосереднім об'єктом всіх сфер діяльності.

Актуальність теми. Проблема теоретичного відтворення наукових парадигм в економічній теорії і філософії науки не є новою. Водночас, не можна сказати, що її дослідження підійшли до тієї межі, коли можна з впевненістю визначити, в яких напрямках потрібно просуватися вперед. Незважаючи на цю обставину, можна зафіксувати певний блок основних питань, які є надзвичайно важливими для подальшого розвитку методологічних принципів економічної теорії. Цей блок охоплює такі проблеми, як взаємодія емпіричного і теоретичного, раціонального та ірраціонального, індивідуального та соціального і, звичайно ж, проблему взаємодії когнітивних і сучасних методологічних підходів до пізнання економічних проблем.

Ступінь розробленості проблеми. Упродовж останніх двох десятиліть у світовій економічній науці відбувається методологічний бум, результатом якого є десятки монографій і сотні наукових статей на рік. Результатом такої інтелектуальної активності стало виокремлення економічної методології в особливу галузь досліджень (наукову субдисципліну) з формуванням відповідного наукового співтовариства. В Україні останнє об'єднало економістів (В. Базилевич, А. Гальчинський, І. Мазур, Ю. Пахомов та ін.), філософів і методологів науки (В. Макаров, Ю. Осипов, З. Скринник, Ю. Павленко, В. Ільїн та ін.), всіх, хто прагне осмислити передумови, тенденції, проблеми і перспективи розвитку економічної науки. Внаслідок цього повинен підвищуватись рівень професійної самосвідомості самих економістів, а також більш адекватне сприйняття нових економічних ідей.

Основна частина. Важливе значення у контексті пошуку сучасних підходів до вивчення фактів економічного життя є принцип методологічного індивідуалізму. Він формується у працях представників австрійської школи (маржиналізму). Засновник та ідеолог австрійської школи К. Менгер в 1871 р. запропонував таке тлумачення економічного дослідження поведінки людини: "Теоретична наука про народне господарство займається не викладанням практичних порад для господарської поведінки, а встановленням умов, при яких люди виявляють передбачливу діяльність, спрямовану на задоволення своїх потреб" [5, с. 36]. К. Менгер намагається уникнути конфліктів економічної науки, які стали об'єктом критики наприкінці XIX ст. Він звертається до аналізу поведінки конкретної людини, але починає цей аналіз з оцінювання багатства як корисності, а також починає обґрунтовувати об'єктивні закони людської поведінки. При цьому він розглядає закономірності поведінки людини в галузі економіки у відриві від інших сфер суспільного життя.

Діяльність людини, згідно з К. Менгером, є системою різнорідних знань, прагнень: турбота про задоволення потреб, які "є найбільш важливими із всіх людських прагнень" [5, с. 59]; передбачливість; знання про майбутнє і здатність зіставляти майбутню потребу і сьогоднішній стан справ, можливість залучення благ для задоволення майбутньої потреби. Всю економічну систему – обмін, ціни, гроші, капітал і відсоток – викладаємо далі як застосування цих принципів поведінки людини. Такі основні загальні засади формування принципу методологічного індивідуалізму.

Сьогодні проблему відродження принципів індивідуалізму потрібно розглядати у контексті закономірностей сучасної епохи, яка по суті сама собою зміщує акценти у бік актуалізації індивідуальних начал суспільних трансформацій. Це позначається і на структурі наукових досліджень: інноваційно-гуманістичне оновлення теорії суспільного розвитку де-факто відбувається на основі реабілітації логіки методологічного індивідуалізму.

Зазначимо, що на основі відродження методологічного індивідуалізму відтворюється людиноутверджувальна, гуманістична лінія аналізу загальноісторичного, зокрема й економічного, процесу. Саме з таких методологічних позицій виходив один із видатних мислителів-гуманістів ХХ ст. Е. Фромм, який писав: "Історія людства – це історія дедалі більшої індивідуалізації й водночас дедалі більшої свободи особи" [9, с. 76]. Виходячи з цього постулату, утвердження свободи та індивідуальності людини Е. Фромм розглядав як "найвищу мету, яка не може бути підпорядкована іншим, нібито достойнішим цілям" [9, с. 74].

Адекватно реагує на це й теоретична думка. Нині, зазначає Ж. Рюс, "принцип методологічного індивідуалізму слід вважати за фундаментальний принцип не лише в економіці, а й у всіх суспільних науках: історії, соціології, а також у політології і в демографії" [2, с. 366]. Йдеться про принципи, відповідно до яких "всяке соціальне явище виступає як результативна дія, складена з індивідуальних поведінок. Кожне суспільне явище – це результат взаємодії сукупності індивідуальних поведінок" [2, с. 366-367]. І все ж таки наразі немає підстав констатувати, що теорія методологічного індивідуалізму достатньо втілена в суспільних, зокрема й економічних, дослідженнях. У такому разі може йтися головним чином про теоретичну, філософсько-методологічну конструкцію, яка лише відкриває шлях до адекватного переосмислення новітніх економічних та суспільних трансформацій.

Розглядаючи місце концепту методологічного індивідуалізму в сучасній економічній теорії, неможливо не звернутися до історичних аспектів, які призвели до його формування. При цьому потрібно звернутися до аристотелівської проблеми "начала" наукового аналізу суспільних процесів. Таким началом є людина. Власне, потрібно починати з наукових досліджень великих античних філософів, зокрема з формули Протагора: "Людина – міра всіх речей". Її було обґрунтовано ще у V ст. до н.е., коли суспільствознавство утверджувало свої основи, базуючись на пізнанні людини як головного суб'єкта соціокультурних і господарських відносин. Ставитися до кожної людини як до мети і ніколи лише як до засобу – такою є знаменита формула І. Канта, що уточнює цю позицію. Йдеться про методологічну конструкцію: індивід – суспільство (цивілізація), у якій не лише началом, а й центром саморозвитку визначається людина.

Виходячи з цього, зазначимо: методологічний індивідуалізм – це та ж сама взаємозалежність. Це методологія, яка обґрунтовує місце і роль людини в системі суспільного (зокрема економічного) розвитку, гуманістичні засади цього процесу. Ключовою у відповідній методології є проблема взаємозв'язку і взаємозалежності індивід – суспільство. Методологічний індивідуалізм виходить з того, що не лише началом, а й системоутворювальним і водночас

креативним ядром цієї взаємозалежності є людина. У класичній праці П'єра Тейяра де Шардена "Феномен людини" людину розглянуто як "центр перспективи" і водночас як "центр конструювання" відповідної перспективи, генератор її енергетичного потенціалу, "вісь еволюції". Як рефлексуюча істота людина виявляє спроможність зосередитися на самій собі й оволодіти "самою собою". Подібні акценти розставлені і в працях інших мислителів, зокрема Л. фон Мізеса і Ф. фон Гаєка [3, 6]. Останній вказує на те, що "осовною рисою індивідуалізму є повага до особистості як такої, тобто визнання абсолютного суверенітету поглядів та схильностей людини у сфері її життєдіяльності, якою б специфічною вона не була, і переконаннях у тому, що кожна людина має розвивати притаманні їй обдарування" [3, с. 38].

Варто наголосити і на тому, що індивідуалізм, який свої витoki має у християнській та античній філософії, вперше отримав найбільш повне тлумачення в епоху Ренесансу. Саме індивідуалізм у його цілісності поклав початок фундаментальним світоглядним цінностям західної цивілізації, для якої принципи гуманізму та свободи, вільного розвитку особистості стали найвищим пріоритетом буття. Водночас значущим є конкретно-історичний підхід до визначення принципів методологічного індивідуалізму: кожна епоха по-своєму відбиває їх специфіку. У цьому контексті потрібно розуміти адекватну конкретно-історичним умовам етапну послідовність втілення логіки індивідуалізму в методологію економічного аналізу, не протиставляти у зв'язку з цим неоднозначні, часто суперечливі позиції та оцінки окремих шкіл та напрямів економічної думки, а виходити з принципу наступності в обґрунтуваннях та утвердженні відповідних постулатів.

Прийнято вважати, що витoki економічного індивідуалізму в економічній теорії сягають праць А. Сміта, у яких вихідною ланкою аналізу є людська праця, її продуктивність. У центрі економічної системи А. Сміта є homo oeconomicus – "економічна людина", якій належить ексклюзивне право приймати самостійні рішення і яка, керуючись у своїй діяльності особистими інтересами, діє раціонально. І все ж таки, обґрунтування А. Смітом місця і ролі людини в системі економічних відносин і сучасні визначення принципів індивідуалізму істотно різняться між собою.

Безперечно, заслуга А. Сміта полягає в системному обґрунтуванні homo oeconomicus – економічної людини як основного суб'єкта економічного процесу. Однак, це лише один із аспектів методологічного індивідуалізму, в якому самоціль розвитку – це людина, і де людина виступає не лише як основний суб'єкт економічної діяльності, а й її безпосередня самоціль. Йдеться, таким чином, не лише про заслуги, а водночас і про принципові, як на сьогодні, обмеженості класичної школи економічної думки, які потрібно враховувати.

Серед попередників цієї теорії також можна назвати й І. Бентама та інших ліберальних мислителів XVIII-XIX ст. Дж.С. Мілль писав: "Закони суспільних явищ є закони активних та пасивних проявів людей. Поєднуючись в суспільство, люди не перетворюються в щось інше, яке має інші властивості" [7, с. 1].

Неокласики, намагаючись поглибити обґрунтування специфіки поведінки людини, виходячи із мотивів її економічної діяльності, розширили ме-

тодологію відповідного аналізу, інтегрувавши в його структуру суб'єктивно-психологічні оцінки індивіда. У підсумку методологія індивідуалізму доповнилася суб'єктивно-психологічними постулатами раціональної поведінки людини. І в дослідженнях неокласиків людина, як основний суб'єкт економічної діяльності, продовжувала залишатися у ранзі "економічна людина" – як суто економічна особа, діяльність якої базується на раціонально детермінованій поведінці, а це, своєю чергою, визнає відчуження особистості, перетворення людини в звичайний товар, річ не для себе, а для інших, у предмет купівлі-продажу. У підсумку, "вся їх теорія (теорія неокласиків), втілювала точку зору абстрактно схематичної людини, що розглядалася поза зв'язку із оточуючим середовищем, під впливом якого вона, скоріш за все, сформувалася" [8, с. 494], – зазначав С. Селігмен.

У цьому сенсі більш системний крок вперед в опрацюванні принципів методологічного індивідуалізму зробили представники історичної школи, яка склалася у 40-50-ті роки XIX ст. Принципово новим у методології індивідуалізму стали спроби подолання обмеженості смітівської концепції "економічної людини" як першооснови економічних відносин і зосередження уваги на різноаспектних мотивах діяльності індивіда – не лише економічних та психологічних, а й соціальних, політичних, етнічних, моральних, релігійних та інших. У підсумку визначилася тенденція щодо переорієнтації методологічного індивідуалізму з "економічної людини" на аналіз "соціальної людини" як центральної ланки економічної системи.

Власне термін "методологічний індивідуалізм" запровадив у 1908 р. Й. Шумпетер, але справжню популярність (методологічний індивідуалізм) отримав завдяки Л. фон Мізесу. Він найбільш ґрунтовно висвітлив основні принципи доктрини методологічного індивідуалізму. З його точки зору, методологічний індивідуалізм означає визнання того факту, що "всі дії здійснюються індивідами, і колектив не існує поза діяльністю його окремих членів" [6, с. 78].

Впроваджуючи в економічну науку обговорення цього принципу, Л. фон Мізес в той же час визнає (хоча і не розділяє) деякі протилежні точки зору. Він чітко віддає собі звіт в контраргументах типа індивід – це беззмістовна абстракція; особистість – завжди елемент соціальної цілісності; всі ми продукт соціальної еволюції; розум і мова, від яких залежать мисль і дії сутність явищ суспільних. Фон Мізес також готовий визнати, що "в області людської діяльності реально існують суспільні створення. Ніхто не ризикне заперечувати, що нації, держави, муніципалітети, партії, релігійні общини є реальним фактором, який визначає хід людських подій" [6, с. 79].

Багато досліджень було проведено в 50-60-ті роки XX ст., але тоді ці питання досліджували тільки соціологи, економісти ж їх ігнорували.

Навести порядок у незчисленній безлічі суперечливих один одному тезисах, які були висунені в ході цих досліджень, допомагають роботи Стівена Люкса. Він наголошує, що методологічний індивідуалізм варто відрізняти від "тривіального соціального атомізму" чи "інститути – це люди плюс правила і ролі". Методологічний індивідуалізм – це щось набагато значиміше, ніж тривіальний соціальний атомізм, хоч його досить часто путають. Від пропонує пояснення суспільних явищ у "термінах індивідуальної поведінки" [1, с. 136].

Якщо звернутися до представників школи інституціоналізму, то у них була чітка уява про цілеспрямованість діяльності індивіда. Зокрема, Д. Коммонс стверджував, що "наука про людську волю", яка має прояв "і у індивідів, і у всіх колективних організацій", слугує "основою економічних наук ХХ ст.". Схожі докази наведено і в працях інших інституціоналістів – Т. Веблена і У. Мітчела.

Така переорієнтація акцентує увагу на утвердженні самодостатньої ролі особистості, зокрема на посиленні принципу індивідуалізму в розвитку економічних процесів. Важливо зрозуміти об'єктивні (конкретно-історичні) передумови, які актуалізують саме таку переорієнтацію наукового аналізу. В умовах матеріальних обмеженостей доіндустріальної й індустріальної епох "справжньою соціальною реальністю" було суспільство, а не індивідум. Суспільство оцінювалось як "самодостатнє ціле", тоді як індивід – лише як частка цілого, неспроможна ні існувати, ні розглядатися окремо від свого середовища. У контексті цих визначень виокремлюється один з найважливіших принципів індивідуалізму, який зводиться до формули "індивідуалізм – це зосередження уваги на собі". Тобто розкриття потенціалів людини згідно з її природою потрібно розглядати як мету людського життя. Йдеться про принципове переформатування "методологічної конструкції" традиційної методології, в якій людина розглядається лише як суб'єкт економічного процесу. Акцент на людині, суб'єкті економічної діяльності пов'язується із системним забезпеченням розвитку особистості як самоцілі, створенням умов для самопізнання нею самої себе як ствердженням її свободи.

Але свободу не потрібно трактувати як абстракцію, поза конкретним життям людини. Зокрема, Л. фон Мізес наголошує на доцільності як головну, елементарну основу поведінки людини. Мислитель зводить всі принципи діяльності до універсальної категорії вибору, а на вибір впливають всі людські цінності. І все це завдяки тому, що сучасна "суб'єктивна економічна теорія" перетворила "теорію ринкових цін в загальну теорію людського вибору" [6, с. 6]. Мислитель відстоює точку зору, що факт доцільності як основи вибору у людській діяльності не може бути ні фальсифікований, ні підтверджений. Але з цього не випливає, що людина керує історією або економікою загалом, що історія або економіка, як і природа, доцільні самі по собі. Людська доцільність стосується тільки діяльності окремої людини. Л. фон Мізес стверджує: "Насамперед ми повинні усвідомити, що всі дії творять індивіди. Колективне завжди виявляється через одного або декількох індивідів, чії дії стосуються колективного як другорядного джерела" [6, с. 43]. Такими є класичні обґрунтування індивідуалізму, який поклав початок новій методології дослідження економічних процесів. Зокрема, сьогодні ми можемо говорити про трансформацію природи виробництва: "виробництво для інших" трансформується не стільки у "виробництво для себе", як у "виробництво самого себе". Таке виробництво пов'язується із системним забезпеченням розвитку особистості як самоцілі, створенням умов для самопізнання нею самої себе та утвердженням її свободи.

Принциповим у представленій формулі є і те, що у цьому випадку виробництво набуває свого безпосередньо цільового (доцільного, як зазначав Л.

фон Мізес), визначення. Воно пов'язується не із задоволенням потреб саморозвитку абстрактно-усередненої людини, людини взагалі. Виробництво самого себе – це завжди виробництво, що реалізується у конкретно визначених індивідуалізованих параметрах; воно безпосередньо підпорядковується потребам та інтересам конкретної людини, здійснюється не у позачасовому вимірі, а у даний час, у визначеному просторі, у даних умовах і за даних обставин. У цьому зв'язку привертає увагу фундаментальне дослідження російського дослідника В. Іноземцева "За межами економічного суспільства" [4], у якому подається ряд принципових визначень, що відтворюють логіку індивідуалізму в репрезентованій вище інтерпретації.

Потрібно зрозуміти й те, що у цьому випадку йдеться не про абстрактно-теоретичну конструкцію. Такою є вимога нашого сьогодення, вимога постновітньої сучасності, суспільства "Третьої хвилі" людської цивілізації. Якщо раніше людина прагнула не виокремлювати себе із економіки, із виробничої системи загалом, то нині вона де-факто не вміщається у цих вимірах: залишаючись в економіці, вона водночас реально виходить за її межі, стає вище за неї, над нею, а точніше – перед нею, перед економікою. Пізнати економіку можливо за умови пізнання самого себе, пізнання людини як не лише безпосереднього суб'єкта, а й об'єкта виробничого процесу.

Методологія індивідуалізму потребує предметної уваги і до визначення специфіки "творчої праці". Сутність творчої праці зводиться насамперед до самопізнання та самоутвердження власного "Я", відтворення самого себе, утвердження особистості. Головним продуктом творчої діяльності, а відтак і виробничого процесу у новітній постіндустріальній економіці, стає не просто певна сукупність матеріальних і духовних цінностей, а безпосередньо творча особистість. Творча діяльність у ході виробничого процесу конститує творчу особистість. Йдеться про те, що в підсумку відтворювальний процес, у якому реалізується творча праця особистості, зводиться не до "виробництва для інших", а до відтворення творчого потенціалу самої ж особистості. Саме у цьому, більш принциповому, контексті "виробництво на себе" потрібно трактувати, скоріше за все, як "виробництво самого себе".

Інша, надзвичайно значуща, методологічна проблема – проблема взаємозалежності творчості і свободи (не лише політичної, соціальної, а й економічної). Основна теза цієї проблеми – свобода особистості (зокрема й економічна) є передумовою творчості. Йдеться про глибинну основу творчості, її визначальну преференцію. Адже "творчість вибудовується із свободи" (М. Бердяєв).

У цьому зв'язку значущими є і суто психологічні аспекти творчої праці. Мотивація творчої праці втрачає суто економічну детермінованість; вона безпосередньо кореспондується з психологічною активністю індивіда, спрямованою на виявлення та реалізацію його власних можливостей, на самоідентифікацію особистого "Я". З погляду на це, дедалі актуальнішою стає позиція В. Парето, який вказував на зростаючу значущість психологічної функції в економічній поведінці людини, ролі "несвідомого", людських почуттів, інстинкту самовиявлення та самоутвердження, причетності до справи, радості спілкування, креативної діяльності, пафосу перемоги тощо.

З цим пов'язана й етика творчості. Вона у своїй основі суб'єктивна, і на це також треба зважати: творча особистість не лише із суто психологічної, а й етичної точки зору є вільною у виборі своїх цілей. Звідси – природний хаос індивідуальних уподобань: суб'єктивність вибору стимулює невпорядкованість. Економічний процес завжди кореспондується із цим явищем. Він конститується на основі зіткнень індивідуальних уподобань людей, їх суб'єктивних цілей. Звідси первинна присутність непередбачуваних процесів в економічному житті. Із зростанням значущості творчої праці відповідна синергійність посилюється. Йдеться знову ж таки про реальність, на яку ми зобов'язані зважати.

Напрямки таких теоретико-методологічних пошуків можна підсумувати наступним чином: методологія із переважно нормативної (тобто такої, котра визначає, які дослідження можуть претендувати на справжню науковість, які методи можуть вважатися надійними і які результати достовірними), стала переважно дескриптивною і позитивною, яка прагне описувати і осмислювати фактично існуючі структури економічного знання. Власне, цьому призначенню і відповідає принцип методологічного індивідуалізму. Завдяки йому "радикально розширилося предметне поле економічної методології, котре охопило нині широкий спектр не лише власне методологічних, але й філософських проблем економічної науки. Це вже не тільки теорія методу, котра фокусує увагу на інструментальному аспекті наукової діяльності – економічна методологія долучила в коло своїх інтересів спочатку епістемологічну проблематику (аналіз економічного знання і пізнання), а потім і онтологічну, пов'язану з метанауковими (філософськими, етичними, ідеологічними і т.д.) уявленнями про саму економічну реальність" [1, с. 137]. Подібна трансформація в галузі економічної методології, на прикладі методологічного індивідуалізму, є відображенням масштабних тенденцій, які визначили і визначають "інтелектуальний клімат" сучасності.

Висновки. Такими є базові методологічні постулати методологічного індивідуалізму, які нагромаджувалися впродовж тривалого цивілізаційного розвитку суспільної та економічної думки. Ці постулати далеко не однозначні за своїми визначеннями, часто є такими, що суперечать один одному, але це для оновлення методологічної конструкції економічної теорії, формування відповідної парадигми наукового пізнання не є визначальним. Загалом, методологія індивідуалізму в своїх узагальненнях більш адекватно, ніж це ми маємо сьогодні, відображає новітні тенденції суспільних трансформацій, які лежать у площині саморозвитку людини, креативної особистості. Саме через розвиток людини перетинаються і всі кола розвитку сучасної економічної системи. Методологічний індивідуалізм утримує в собі вагомий потенціал наукового пізнання специфіки саме такого розвитку.

Література

1. Ананьин О.И. Экономическая наука в зеркале методологии // Вопросы философии. – 1999. – № 10. – С. 123-130.
2. Гальчинський А.С. Криза і цикли світового розвитку. – К. : Вид-во "АДЕФ-Україна", 2009. – 432 с.
3. Гаск Ф.А. Індивідуалізм істинний і хибний // Консерватизм: онтологія. – К., 1998. – С. 223-230.

4. Иноземцев В. За пределами экономического общества. – М. : Изд-во "Наука", 1998. – 230 с.
5. Менгер К. Основания политической экономики // Австрийская школа в политической экономии. – М. : Изд-во "Экономика", 1992. – С. 223-233.
6. Мизес Л. Человеческая деятельность. – М. : Изд-во "Экономика", 2000. – 232 с.
7. Милль Дж.С. Принципы политической экономии. – В 3-ох т. – М. : Изд-во "Прогресс", 1981. – Т. 1. – 334 с.
8. Селигмен Б. Основные течения современной экономической мысли. – М., 1988. – 234 с.
9. Фромм Э. Бегство от свободы. – М. : Изд-во "АСТ", 1998. – 234 с.

Скотный П.В. Креативы методологического индивидуализма в перспективах современной экономической теории

Исследована проблема методологического индивидуализма, фундаментального принципа не только в познании экономики, но и всех общественных наук. Методологический индивидуализм являет собой теоретическую конструкцию, которая открывает путь к адекватному переосмыслению новейших социоэкономических и общественно-политических явлений и трансформаций. Методологический индивидуализм выходит с того, что не только началом, но и системообразующим и в то же время креативным ядром общественной взаимозависимости является человек, который является непосредственным объектом всех сфер деятельности.

Skotnyj P.V. Creatives of methodological individualism in prospects of modern economic theory

The article deals with the problem of methodological individualism, which is a fundamental principle not only in economy cognition but also in all social sciences. Methodological individualism is a theoretical construction that opens the way to adequate reinterpretation of the newest socioeconomic and social political events and transformation. Methodological individualism states that human being which is a direct object of all activity fields is not only a source but also a system-building and at the same time creative nucleus of social interdependence.

УДК 659.1; 658.8

Студ. О.А. Тимець; студ. П.З. Козак;

доц. М.Т. Бець, канд. екон. наук – Львівський ДІНТУ ім. В. Чорновола

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ РИНКУ ТЕЛЕВІЗІЙНОЇ РЕКЛАМИ В УКРАЇНІ

Розглянуто науково-методичні засади та нормативно-законодавчу базу функціонування ринку телевізійної реклами в Україні, перспективи створення сприятливих умов для ефективного розвитку ринку телевізійної реклами, регулювання відносин між її суб'єктами, визначення пріоритетних напрямів удосконалення цієї діяльності в нашій державі

Ключові слова: ринок, реклама, наукові дослідники, спонсорство, телевізійний канал, пряма реклама, телебачення.

Постановка проблеми. Сприяння ділової активності суб'єктів господарювання призвело до стрімкого розвитку реклами впродовж останнього десятиріччя, який спричинив появу великої кількості книг, посібників, журналів, присвячених рекламі. Але це так і не внесло ясність, системність у категорії та поняттєві підходи до телевізійної реклами.

У сучасному світі структура та динаміка світового ринку медіа-реклами багато в чому визначається швидким розвитком телекомунікаційних мереж. Вона входить у життя сучасної людини-споживача, перебираючи на себе функції чинника, який не лише значною мірою визначає економічну сферу